

۹۱ / ۱۱ / ۲۹

جلسه ۶۶

صحیح و اعم

یکشنبه

سال سوم

صحیح و اعم (۳)

نکته

برخی گفته اند: مرحوم آخوند بحث صحیح و اعم را مبتنی بر حقیقت شرعیه می داند
چراکه : در صورت عدم حقیقت شرعیه تنها در صورتی جاری است که فرض سبک مجاز از مجاز جاری باشد
و این فرض هم قابل اثبات نیست!

ما

می گوییم

از آنچه گفته شده است نمی توان نتیجه گرفت که : **بحث مذکور جاری نیست**
بلکه می توان نتیجه گرفت که : **بحث مذکور بی ثمره است**
چراکه : در هر صورت نمی توان فرض بحث را ثابت کرد
ولی به هر حال همین فرض برای آنکه بحث جاری شود کافی است



ارجحیت عنوان اصل در استعمال از سایر عناوین
عنوان مورد نظر اصل در استعمال که در کلمات امام مطرح شد، از بقیه عناوین بهتر است

ما
می‌گوییم



مقدمه پنجم : مراد از صحت و فساد چیست؟

صحت و فساد نزد همگان به یک معنی هستند = **به معنای تمامیت** (تمامیت اجزاء و شرایط)

سایر تعاریف، تعریف صحت به لوازم صحت است

فقها گفته اند صحت یعنی اسقاط قضاء / متکلمین گفته اند صحت یعنی موافقت شریعت

چرایی برگزیدن لوازم صحت به عنوان تعریف صحت:

برای هر کسی، یکی از لوازم صحت، مهم است و لذا همان را به عنوان تعریف برگزیده است

اختلاف لوازم همانند اختلاف مصادیق

اختلاف نظر به لوازم صحت همانند اختلاف مصادیق صحت به حسب حالات مختلف باعث تعدد معنای صحت نمی شود.

صحت و فساد، مفاهیم اضافی اند!

به این معنی که یک شیء ممکن است به حسب حالتی صحیح باشد ولی به حسب حالتی دیگر

مرحوم
آخوند



مقدمه ششم : مراد از صحت و فساد چیست؟

اگر یک نمازی از دیدگاه فقهی صحیح است ولی از دیدگاه عرفانی صحیح نیست از این جهت است که :
از دیدگاه فقهی تامّ است و از دیدگاه عرفانی ناقص است

نظر مرحوم آخوند درباره معنای صحت

ایشان صحت را به معنای «تمامیت من حیث الاجزاء و الشرایط» دانستند

نظر مرحوم بهبهانی درباره معنای صحت

ایشان صحت را به معنای «تمامیت من حیث الاجزاء» دانسته است

نظر مرحوم نائینی درباره معنای صحت

الف. در فوائد الاصول : هیچ اشاره به اینکه معنای صحت، تمامیت باشد، نمی کنند

ب. در اجود التقریرات : سخن مرحوم آخوند را به طور کامل پذیرفته است.

ما می
گوییم



نظر مرحوم بجنوردی درباره معنای صحت

ایشان صحت را به معنای «تمامیت شیء» تفسیر کرده است.

نظر مرحوم عراقی درباره معنای صحت

صحت به معنای «تمامیت در تحصیل غرض» است و فساد به معنای «نقصان در تحصیل غرض»

شاید مراد مرحوم عراقی آن است که :

لفظ صحت وضع شده است برای مفهوم واحدی که معادل است با تمامیت + وفای به غرض

نظر مرحوم نائینی درباره معنای صحت

الف. در فوائد الاصول : هیچ اشاره به اینکه معنای صحت، تمامیت باشد، نمی کنند

ب. در اجود التقریرات : سخن مرحوم آخوند را به طور کامل پذیرفته است.



اسقاط قضا و موافقت شریعت و غیر آنها از لوازم تمامیت نیستند

بلکه **مقوم حقیقت** تمامیت هستند

چراکه تمامیت یعنی تمامیت من حیث اسقاط قضا یا تمامیت من حیث موافقه الامر

و معلوم است که لازمه یک شیء نمی تواند متمم و مقوم ملزوم خود باشد

چیزی که آثاری دارد، آن آثار نمی توانند پدید آورنده آن چیز باشند

چراکه لازمه یک شیء معلول شیء است و لذا نمی تواند از علل آن شیء باشند

این قاعده در لوازم وجود می آید

چراکه لوازم ماهیت، معلول ماهیت نیستند بلکه مثل فصل نسبت به جنس می تواند هم آن را ایجاد کند و

هم لازمه آن باشد

اشکال

مرحوم

اصفهانی به

مرحوم

آخوند

اشکال

مرحوم

اصفهانی به

مرحوم

آخوند